

OBSAH

Polyhistor arabského středověku (Ivan Hrbek)

7

1	Všeobecně o cílech této knihy	27
2	Přehled kapitol obsažených v této knize	35
3	O počátku věcí, stvoření a zrození bytostí	36
4	Příběh Abraháma, Přítele božího. Izraelští proroci a králové, kteří přišli po něm	49
5	O vládě Šalomounových nástupců. Přehled dějin proroků	59
6	O lidech Přestávky, to jest z období mezi Ježíšem a Muhammadem	65
7	Všeobecné zprávy o dějinách, názorech a počátcích království u Indů	69
8	O zemi, mořích, pramenech řek, pohořích, sedmi zeměpásech a o hvězdách, jež na ně působí, uspořádání sfér nebeských a o jiném.	80
9	O pohybech moří. Souhrn údajů o velkých řekách	87
10	Všeobecné údaje o Habešském moři. Názory na jeho velikost, zálivy a úžiny	96
11	Názory na příliv a odliv	101
12	O Středozemním moři. Názory na jeho délku a šířku, počátek a konec	105
13	O Černém a Azovském moři a o Cařihradské úžině	106
14	O Kaspickém moři, zvaném též moře Derbentu, Chazarů a Džurdžánu	107
15	O čínských a tureckých vládcích. Rozptýlení potomků 'Ámúrových. Dějiny Číny a jiné údaje týkající se tohoto předmětu	111
16	Souhrn údajů o mořích a jejich zvláštnostech.	

O národech a vládních hodnostech. Zprávy o Španělsku a o zemích, z nichž pocházejí vonné látky.	126
17 O pohoří Kavkazu. Údaje o tamních národech. Alláni, Chazaři, turecké kmeny, Burghaři. Popis Derbentu a okolních zemí a vládců	151
18 O syrských králích.	176
19 O vládcích Mosulu a Ninive, to jest o Asyřanech	180
20 O vládcích Babylónu, to jest o Nabatejcích a jiných Chaldejcích	181
21 O perských vládcích prvního období	183
22 O údělných knížatech, jež vládla Peršanům v prvním a druhém období	189
23 O genealogii Peršanů. Různé názory dějepisců .	190
24 O dynastii Sásánovců	191
25 O řeckých vládcích. Přehled jejich dějin a názory na původ Řeků	212
26 Souhrn zpráv o Alexandrově tažení do Indie .	215
27 O řeckých vládcích po Alexandrovi	215
28 O Byzantincích. Názory na jejich původ. Chronologie a počet jejich vládců	219
29 O křesťanských vládcích ar-Rúmu, to jest o císařích cařihradských	223
30 Byzantští vládci po příchodu islámu	231
31 O Egyptu, Nilu a podivuhodnostech této země. Dějiny tamních vládců a jiné zprávy vztahující se k obsahu této kapitoly	234
32 Dějiny Alexandrie. Její založení, vládcové a podivuhodnosti	252
33 O černoších, jejich původu, rasách a kmenech, sídlech a vládcích	258
34 O Slovanech a jejich sídlech. Zpráva o jejich králích a rozdělení jejich kmenů	273
35 O Francích, Galicijcích a jejich vládcích . . .	275
36 O Langobardech a jejich vládcích	278
37 O 'Ádovcích a jejich vládcích	279
38 O Thamúdovcích, jejich království a proroku Sálihovi	281

39	Dějiny Mekky. Založení chrámu. Vláda Džurhumovců a jiné zprávy k tomu se vztahující	283
40	Souhrnný popis světa a zemí. O lásce lidí k vlasti	287
41	Různé názory na význam slov Jemen, Irák, Sýrie a Hidžáz	292
42	O Jemenu. Názory na původ jeho obyvatel . .	292
43	Dějiny Jemenu a jeho vládců	293
44	Dějiny hírských králů z dynastie Nasrovců a jiných	298
45	Syrští vládci jemenského původu. Ghassánovci a jiní	303
46	O Arabech a jiných kočovných národech. Příčiny jejich usazení v poušti. Stručné dějiny Arabů a jiné k tomu se vztahující zprávy	304
47	Víry a názory Arabů v Době nevědomosti. Migrace. Zprávy o Lidech slona, o 'Abd al-Muttalibovi a jiné.	312
48	Názory Arabů na duši, kterou pokládali za sovu	316
49	Názory Arabů na ghúly a jejich přeměny . . .	317
50	Vyprávění Arabů o hátifech a o džinnech . . .	319
51	Názory Arabů na fyziognomii, věštby a předvídání podle různých znamení.	321
52	O věstectví, a co se o něm soudí. O snech. O rozumné duši	324
53	Souhrnné zprávy o věstcích. Protržení hráze. Rozptýlení Azdovců do různých zemí	328
54	Roky a měsíce u Arabů a Nearabů	333
55	Koptské a syrské měsíce. Rozdíly v jejich pojmenování. Souhrnn chronologie	333
56	Syrské měsíce a jejich srovnání s arabskými . .	334
57	Perské měsíce.	336
58	Názvy dní u Peršanů.	336
59	Roky a měsíce u Arabů	336
60	Arabská pořekadla o nocích lunárních měsíců .	338
61	O vlivu Slunce a Měsíce na svět. Shrnutí názorů na tuto otázku.	338
62	Čtvrtiny světa. Čtyři živly. Zvláštnosti jednotlivých částí světa	340

63	Náboženské stavby a památky, chrámy ohně a model	345
64	Náboženské stavby u starých Řeků.	348
65	Náboženské stavby u starých Římanů	349
66	Náboženské stavby u Slovanů.	349
67	Náboženské stavby a uctívané chrámy u sa- bejců a podobných sekt.	350
68	Zprávy o chrámech ohně.	352
69	Souhrn chronologie od počátku světa až do narození našeho Proroka a jiné s tím souvisící zprávy	356
70	Narození Proroka Muhammada, jeho rodokmen a vše, co se vztahuje k tomuto předmětu	358
71	Poslání Prorokovo a jeho život až do hidžry . .	361
72	Přesídlení (hidžra) Prorokovo. Souhrn hlavních událostí až do jeho smrti	362
73	Stručné opakování hlavních historických udá- lostí od narození až do smrti Prorokovy.	364
74	Rčení, jež zavedl Prorok Muhammad a jež byla před ním neznámá.	367
75	Chalífát Abú Bakra as-Siddíka	369
76	Chalífát ‘Umara syna al-Chattábova	371
77	Chalífat ‘Uthmána ibn ‘Affán.	378
78	Chalífát ‘Alího ibn Abí Tálíb	382
79	Bitva o velblouda. Její příčiny a průběh	384
80	Bitva u Siffínu mezi Iráčany a Syřany	389
81	Rozhodčí a jejich výrok	394
82	‘Alího válka proti vzbouřencům z Nahrawánu a události s tím spojené	399
83	Zavraždění knížete věřících ‘Alího syna Abú Táliba.	402
84	Zprávy o ‘Alím, jeho výrocích a odříkavosti . .	405
85	Chalífat al-Hasana syna ‘Alího ibn Abí Tálíb	406
86	Vláda Mu‘áwíji syna Abú Sufjána	407
87	Mu‘áwíjův charakter a politika. Různé příhody z období jeho vlády	414
88	Chvála zásluh Prorokových přátel ‘Alího a al-‘Abbáse	419

89	Vláda Jazída syna Mu'áwíjova	420
90	Zabití al-Husaina syna 'Alího, jeho rodiny a přívrženců	420
91	Jména potomků 'Alího ibn Abí Tálíb	423
92	Stručná historie vlády Jazída syna Mu'áwíji. Jeho životopis a různé pozoruhodné události . .	424
93	Vláda Mu'áwíji syna Jazídova a Marwána syna al-Hakamova. Historie al-Muchtárova a Ibn az- -Zubairova. Jiné události spadající do té doby	426
94	Vláda 'Abdalmalika syna Marwánova	434
95	Stručná historie al-Hadždžádže. Jeho rozmluvy a pozoruhodné příběhy z jeho života	445
96	Vláda al-Walída syna 'Abdalmalikova	456
97	Panování Sulaimána syna 'Abdalmalikova . .	460
98	Chalífát 'Abdal'azízova syna 'Umara	463
99	Vláda Jazída syna 'Abdalmalikova	470
100	Vláda Hišáma syna 'Abdalmalikova	473
101	Vláda al-Walída syna Jazída ibn 'Abdalmalik .	477
102	Vláda Jazída a Ibrahíma, synů al-Walída ibn 'Abdalmalik	482
103	O příčinách rozbroujů mezi jemenskými kmeny a Nizárovci	487
104	Vláda Marwána syna Muhammadova	490
105	Chronologický přehled období, v němž vládli Umajjovci	491
106	Dynastie Abbásovců. Zbytek historie Marwá- na II. a jeho smrt	492
107	Chalífát Abu l-'Abbáse, zvaného as-Saffáh . .	501
108	Chalífát Abú Dža'fara al-Mansúra	520
109	Chalífát al-Mahdího	531
110	Chalífát Músy al-Hádího	538
111	Chalífát Hárúna ar-Rašída	543
112	Historie Barmakovců a vylíčení toho, co zna- menali ve své době	555
113	Chalífát Muhammada al-Amína	563
114	Chalífát al-Ma'múna	579
115	Chalífát al-Mu'tasima	595
116	Chalífat al-Wáthika	607

117	Chalífát al-Mutawakkila	612
118	Chalífát al-Muntasira	626
119	Chalífát al-Musta'ína	631
120	Chalífát al-Mu'tazze.	637
121	Chalífát al-Muhtadího	640
122	Chalífát al-Mu'tamida	645
123	Chalífát al-Mu'tadida	650
124	Chalífát al-Muktafího	663
125	Chalífát al-Muktadira	666
126	Chalífát al-Káhira.	671
127	Chalífát ar-Rádího	676
128	Chalífát al-Muttakího	684
129	Chalífát al-Mustakfího	686
130	Chalífát al-Mutí'a	690
131	Druhý přehled chronologie od hidžry až po současnou dobu	701
132	Seznam vedoucích poutě do Mekky od počátku islámu až do roku 335 (947)	701
	Závěr	701
	<i>Poznámky</i>	703
	<i>Přehled muslimských dynastií</i>	746